

Predikan av Jenny Arnerlöf – Ett är nödvändigt – 2024

Om du aldrig har kämpat med oro kan sättet vi prioriterar våra innersta tankar verka som en smaksak men det kan innebära skillnaden mellan att blomstra och förtvina, eller mellan livet och döden.

Efter en psykos som krävde en sjukhusvistelse på den psykiatriska avdelningen, försökte prästkandidaten John Bryant att landa i sitt liv på nytt. Ingenting skulle bli som förr och det väckte mycket sorg hos honom. Arbetet han stod inför saknade hoppfull förväntan eller en känsla av äventyr då framtiden han länge hade föreställt sig fanns inte längre. Han drabbades av tvångstankar och valde att berätta om vad som hade skett för samfundet som han var på väg att ordineras i. Hans berättelse är en berättelse om vad som finns kvar när allt som gör oss respektabla i samhället har tagits bort. Den är gripande, svår och slutligen vacker. På ett besök hos en terapeut ett par månader efter hans sjukhusvistelse sade terapeuten, "försök att inte oroa dig". Hans reflektion över kommentaren belyser hur det är att drabbas av ihärdig oro. John skrev:

Förstod de inte vad oro är? Att det inte känns som något du gör?
Att det känns som vargar vid dörren? Att den här typen av
olidlig oro är en upplevelse som hjärnan ställer till med? En
storm du inte kan kontrollera, en lavin du står hjälplös under?
Att när de säger "Försök att inte oroa dig", är vad de säger
"försök att inte bli uppäten av vargar"?

Förstår du vad oro är? Känner du någonsin att dina oro får övertaget? I dagens evangelietext säger Jesus, "Gör er därför inga bekymmer". Är det samma sak som en terapeut eller en vän som säger "försök att inte oroa dig"? Förstår Jesus vad oro är? Fattar Jesus klimatångesten som drabbar många människor i vår tid?

Om man vill hårdra det, finns det möjligen en liten skillnad mellan oron som John Bryant kämpade med, oro om klimatförändring och oron som Jesu uppmaning tar itu med. I texten talar Jesus i första hand till människor vars oro bottnar i tron att de måste säkra det goda livet på egen hand; alltså talar Jesus till människor med en mer självförvållad oro. Men oavsett om vår oro är självförvållad eller något oönskad som vårt sinne har fastnat i, ger Jesus vägledning som är aktuell och till hjälp för alla former av oro som kan drabba oss. Det är en vägledning som räddar oss från förlamande tankar då den aktiverar oss utan att innebära att allt hänger på oss.

Mycket hänger på ordet "därför" i dagens evangelietext. "Gör er *därför* inga bekymmer" säger Jesus två gånger. *Varför* skall vi inte göra oss några bekymmer när det verkar finnas så mycket att bekymra sig över? Svaret finns i verserna som ligger strax före dagens läsning. För att med överflöd och stor prakt sörjer Gud för kortlivade varelser som inte ens har personliga namn (fåglar och blommor). Jesu logik utgår från vad som har mindre och större värde. Om Gud med så stor eftertänksamhet sörjer för enklare varelser då kan vi vara säkra på att Gud har människors allra bästa i åtanke. För människor är dessutom bärare av Guds avbild.

För att uppleva Guds godhet i en ängslig och trasig värld är det nödvändigt att vi lär oss att lita på Gud. Inte Gud som en ande i en flaska som uppfyller befängda eller verklighetsfrånvända önskemål. Inte Gud som en expert vi ropar in när vi har stött på något som vi inte kan lista ut själv. Och inte Gud som verkställer alla våra personliga planer för framgång. Vi behöver höra, beskåda och lita på Gud som mannen som sade dessa evangelieorden; Jesus Kristus. Matteusevangeliets första fyra kapitlen presenterar Jesus som "Gud med oss".

Hans lära från berget förtjänar en hedersplats bland alla de visdomsläror som står oss till buds eftersom hans liv – hur han levde ut det han lärde till ett så stort personligt pris – hans liv är det ultimata måttet på vad det innebär att vara en människa. Hans liv är också det ultimata måttet på det goda livet; åtminstone för oss som gör anspråk på att vara kristna.

Bergspredikan som dagens text är en del av är Jesu första stora förkunnelse i det Nya Testamentet. Det är ett slags koncentrerad undervisning av allt som Jesus levde och lärde ut om Guds rikes tillgänglighet. Bergspredikans lära ställer oss inför frågan om vad som är källan till vår grundläggande tillit. Gör vi våra vardagliga val i en hållning av tillit till Guds goda intentioner för oss, eller styrs vi av den ängsliga övertygelsen att vårt välbefinnande hänger enbart på oss själva; på våra ansträngningar, prestationer och närhet till mäktiga eller framgångsrika människor?

Vad vi sätter vår grundläggande tillit till påverkar allt. Men särskilt värt att nämna är vårt förhållande till sanningen. Jag har ingen statistik att dela men vet att mängden av människor som har försökt ta sig fram genom att dölja sanningar om sig själv och förvränga sanningen om andra är häpnadsväckande, fast också standardvardag på många arbetsplatser och i många organisationer. När Jesus säger "allt sådant jagar hedningarna efter" syftar han på världens tendens till självupptagenhet i alla dess olika former. Uppmaningen att söka först Guds rike och rättfärdighet är uppmaningen att härma Jesus sätt att vara en människa.

När Jesus säger att vi inte ska göra oss bekymmer menar han att vår ultimata trygghet i livet inte kommer från saker som vi har kontroll över. Om vi litar på det vi själv har kontroll över som en väg till ett slags salighet

kommer vi alltid vara ängsliga, oroliga och slavar under känslan av brist och otillräcklighet.

Jesu uppmaning att söka Guds rike är inte ett sätt att fly verklighet eller undvika lidande och svårighet. Det är ett sätt att ta emot livet som den gåva det är. Ibland får du även förmedla nådens gåva vidare till andra. I Guds rike kan vi förmedla nåd och förbarmande till andra utan att bli fattigare. Det är inte så att det inte kostar – det kan kosta tid, tankekraft, pengar, eller en generös anda där vi delar av våra egna erfarenheter och insikter. Men det som är kännetecknande för oss att vi är Guds rike på spåret är vi känner att våra liv har berikats av vår insats och i bästa fall har tro, hopp och kärlek växt i oss och andra. På tillitens väg som Jesus lär oss att gå blir vi förmedlare av ett förunderligt hopp.

Detta har även betydelse för oss och vår kollektiva oro inför en framtid påverkad av klimatförändring. Det är en oro som frestar till två huvud reaktioner - till förtvivlan eller förnekelse. När vi tar till oss Guds omsorg för hela skapelsen som beviset för Guds omsorg om oss blir det tydligt att vi behöver dela Guds omsorg för övriga skapelsen. Vi behöver ta utvecklingen som sker på allvar men varken förtvivlan eller förnekelse är gångbara alternativ för en kristen. Både förnekelse och förtvivlan är i sin kärna självupptagna reaktioner och kallelsen att söka Guds rike är kallelsen att rikta vårt fokus utåt och se världen genom Gud och Guds kärlek till och trofasthet mot den.

Som troende kan vi ta för givet att vi litar på Gud när vi i själva verket inte gör det. För att gå Jesu väg behöver vi först få insikt i vad vi faktiskt litar på. John Bryant kom till denna insikt när han insåg att värre än tankarna som anföll honom var hans val att lita på de destruktiva tankarna. Han litade på

att de påträngande och destruktiva tankarna var sanna eller skulle bli sanna när de inte var det. En del av hans räddning var att lära sig att lita på Kristus och förbarmandet som Kristus erbjöd honom.

Guds förbarmande innebar inte att livet blir som vi har tänkt oss. John Bryants liv blev inte som han hade föreställt sig; dvs han blev inte en framgångsrik präst i församlingstjänst. Hans vittnesbörd är att Gud sluter inte ett förbund med våra planer utan med oss själva och vi kan lita på Guds intentioner för oss.

Genom att offra det liv som han faktiskt har till Kristus, fick hans liv en sakral karaktär som är tillfredsställande och vackert. Idag är han en gatupastor som möter människor som lever i utsatthet. Han har lärt, och lär sig fortfarande, att lita på Kristus. Han behövde lägga sitt fokus på någon annan än sig själv, fast inte på vem som helst. Han behövde fokusera på Jesus Kristus; Guds ansikte som är vänt till oss med en barmhärtighet som förändrar oss.

Har du vänt ditt ansikte till Kristus och verkligen sett vem han är? Har du hört honom kalla på dig med ditt namn och vänt din uppmärksamhet till honom? Tills att du har gjort det kommer du att bli frestad att rikta din grundläggande tillit och din kraft åt många olika håll i ett försök att förtjäna eller vinna något som inte går att förtjäna. Det goda livet, ett liv som inte styrs av oro och bekymmer, är en gåva som Gud ger. Det är därför Jesus säger "sök Guds rike först".

Vårt förtroende för Gud är mer dyrbart för Gud än vi förstår. Och det är avgörande för vår egen hälsa. Det är grogrunden för vår frid, hopp och

tillförsikt. Och det är bränslet som ger oss livsmod och kraft att hantera varje dags beskärda del av fröjd och smärta, möda, vila och behag. Amen.